

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КРИВОРІЗЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет географії, туризму та історії
Кафедра географії та методики її навчання**

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«___» _____ 2024 р.

Реєстраційний № _____

«___» _____ 2024 р.

**ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС
ЯК ОБ'ЄКТ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО
ТА ЙОГО ВИВЧЕННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ**

Кваліфікаційна робота студентки групи ЗГм–23
ступінь вищої освіти: магістр
спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)
Омельницької Світлани Андріївни

Керівник: кандидат географічних наук, доцент
Ярков С. В.

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS _____ Кількість балів _____

Голова ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Омельницька Світлана Андріївна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ ЯК ОБ'ЄКТУ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО	8
1.1. Ретроспективний аналіз розвитку петриківського розпису	8
1.2. Характеристика петриківського декоративного розпису як об'єкту нематеріальної культурної спадщини людства	15
Висновки до розділу 1	21
РОЗДІЛ 2. ВИВЧЕННЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ ЯК ОБ'ЄКТУ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	22
2.1. Аналіз навчальної програми для закладів загальної середньої освіти. Географія 6-9 класи	22
2.2. Методичні особливості вивчення народних промислів України на уроках географії	24
2.3. Розроблення квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей»	29
Висновки до розділу 2	36
ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	39
ДОДАТКИ	44
Додаток А	44
Додаток Б	57
Додаток В	58
Додаток Г	59
Додаток Д	60

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АКМЦ «Віа Регія Україна» – Асоціація культурно-мистецьких центрів «Віа Регія Україна».

МКСК – Міністерство культури та стратегічних комунікацій України.

МОН – Міністерство освіти і науки України.

НКС – нематеріальна культурна спадщина.

УКФ – Український культурний фонд.

УЦКД – Український центр культурних досліджень.

ЦНМ «Петриківка» – Центр народного мистецтва «Петриківка».

ЮНЕСКО – Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

ВСТУП

Актуальність дослідження. У 2023 році ЮНЕСКО розроблено проєкт «Посилення життєстійкості дітей і молоді в Україні через навчання та викладання за допомогою живої спадщини» (живу спадщину варто розуміти як нематеріальну культурну спадщину (НКС)). Охорона НКС за допомогою формальної та неформальної освіти, на думку розробників проєкту, сприяє досягненню Цілі 4 сталого розвитку – якісна освіта [26, с. 3].

Услід за ЮНЕСКО, МОН України зауважує, що «передача знань, навичок, традицій від покоління до покоління складає основу якісної освіти і сталого суспільства, яке дбає про своє майбутнє. Це особливо важливо в час, коли самому суспільству загрожує небезпека, як це відбувається в Україні через повномасштабну російську військову агресію» [26, с. 4]. Отже, звернення до живої спадщини, а також її вивчення, ще ніколи не було настільки актуальним для вітчизняної системи освіти, як нині.

Потужний дидактичний потенціал для вивчення об'єктів (елементів) живої спадщини мають не лише уроки мистецтва, історії, громадянської освіти, а й шкільна географія.

Петриківським розписом люди цікавилися з часів його виникнення. Спочатку митці-практики, які вчилися у майстернях своїх вчителів, згодом вже науковці, які присвячували цьому явищу українського орнаментального народного мистецтва свої наукові доробки.

Петриківський розпис був предметом дослідження багатьох митців та науковців, зокрема, Т. Гарькавої [5; 6] (історичні витоки петриківського декоративного розпису), Н. Глухенької [8] (сучасний петриківський стінопис); А. Чуднівцев [39] (петриківський розпис як феномен української художньої культури); В. Яковлевої та О. Вовченко [40] (технологію петриківського розпису та сучасні тенденції його розвитку), О. Горбик О. та М. Саркісян [9] (характерні особливості застосування петриківського розпису в сучасних інтер'єрах житлових і громадських будинків і споруд) та багатьох інших. Актуальність дослідження вплинула на вибір теми кваліфікаційної роботи.

Мета дослідження: полягала у характеристиці петриківського розпису як об'єкту нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО та теоретичному узагальненні методичних особливостей його вивчення на уроках географії.

Досягнення мети потребувало розв'язання **завдань дослідження:**

- 1) здійснити ретроспективний аналіз розвитку петриківського розпису;
- 2) схарактеризувати петриківський декоративний розпис як об'єкт нематеріальної культурної спадщини людства;
- 3) теоретично узагальнити методичні особливості вивчення народних промислів України, зокрема, «петриківки» на уроках географії;
- 4) розробити географічний квест «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» для учнів 9 класу.

Об'єкт дослідження: петриківський розпис.

Предмет дослідження: петриківський розпис як об'єкт нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО та його вивчення на уроках географії.

Матеріал дослідження. Здійснене нами дослідження ґрунтується на матеріалах міжнародних та вітчизняних організацій та установ (ЮНЕСКО [41], Міністерство культури та стратегічних комунікацій України [25], Український культурний фонд [33], Український центр культурних досліджень [34], Асоціація культурно-мистецьких центрів «Віа Регія Україна» [1], Центр народного мистецтва «Петриківка» [36] та ін.).

У кваліфікаційній роботі використано низку **методів дослідження:**

- систематизація наукової літератури для ретроспективного аналізу розвитку петриківського розпису;
- аналіз контенту офіційних веб-сторінок таких організацій як ЮНЕСКО, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Український центр культурних досліджень тощо для характеристики петриківського декоративного розпису як об'єкту нематеріальної культурної спадщини людства;
- аналіз методичної літератури для узагальнення особливостей вивчення народних промислів України, зокрема, «петриківки» на уроках географії.

Окрім того, під час виконання кваліфікаційної роботи використано онлайн-сервіс «Мій квест» [24] для розроблення географічного квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» для учнів 9 класу.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні географічного квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей», який педагогічна спільнота може використати під час вивчення народних ремесл на уроках географії у 9 класі.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 60 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПИСУ ЯК ОБ'ЄКТУ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО

1.1. Ретроспективний аналіз розвитку петриківського розпису

Петриківський розпис як унікальне українське декоративно-орнаментальне малярство XIX–XXI ст. пройшло складний шлях становлення від хатнього стінопису, який виник на Придніпров'ї, до сучасного виду мистецтва й народного художнього промислу, що є візитівкою Дніпропетровщини й України на світовій арені.

Загалом, петриківський розпис є предметом дослідження багатьох науковців, але переважно у царині художнього мистецтва. У контексті нашого предмету дослідження є потреба поглянути на так звану «петриківку» як на різновид народного промислу України, який доцільно вивчати на уроках географії у 9 класі.

Перш ніж схарактеризувати петриківський декоративний розпис як об'єкт НКС людства окреслимо його основні етапи розвитку. Найчастіше науковці розрізняють кілька періодів. Так, наприклад В. Яковлева та О. Вовченко у навчально-методичному посібнику «Технологія петриківського розпису: сучасні тенденції» виокремлюють передісторію петриківського розпису, період його визнання і становлення (1911–1936), розвиток упродовж 1950–1980 років XX століття, сучасну історію (з 1998 року XX століття й до нині) [40].

У кваліфікаційні роботі нам близька позиція науковиці А. Чуднівцець, яка в своєму дисертаційному дослідженні стверджує, що петриківський розпис еволюціонував від хатнього стінопису (у середині XIX століття) через виокремлення в одноосібну форму «мальовки» (у XX столітті) до заснування Школи декоративного малювання (у 1936 році) й розвитку художнього промислу, а також до оновлення традицій та нової репрезентації цього виду творчості [39].

Стисло окреслимо основні віхи розвитку «петриківки».

Перший етап: витоки петриківського розпису.

Науковиця Т. Гарькава [6], услід за М. Кириченком [17] стверджує, що коріння петриківського розпису – стінопис, сягає часів Трипілья (V-II тис. до н.е.), а відтак робить українську культуру однією з перших серед інших культур світу. Дослідниця зазначає, що «високий мистецький рівень прикладного мистецтва, орнаментального оздоблення, створеного нашими пращурами, продовжував існування після трипільської доби» [6, с. 54]. Уважається, що петриківський розпис починався саме із зовнішнього оздоблення селянських хат у вигляді різноманітних орнаментів. Перш за все жінки та дівчата розмальовували хати до великих свят (Різдво, Великдень, Трійця та ін.). Глиняні білі хати-мазанки виконували роль полотен, на яких фарбами рослинного походження оживали справжні витвори мистецтва.

Другий етап: зародження декоративного розпису як мистецтва вільних людей.

Цей етап бере початок ще від XVII століття, коли козак Петрик заснував козацький зимівник [12]. Згодом у 1772 року на землях Запорізької Січі на березі Чаплинки засновано населений пункт – Петриківка, який дасть назву орнаментальному мистецтву. Особливістю цього періоду є те, що з ініціативи Петра Калнишевського, останнього кошового отамана, на петриківські землі були переселені козаки, а тому в цьому краї не було кріпацтва, тоді як на сусідніх територіях панували поміщики. Науковці вважають, що саме вільний дух козацтва знайшов відбиток у характері розпису, зокрема, у його яскравості кольорів. Окрім того, як слушно зауважує Т. Гарькава: «Художні особливості петриківського малювання зумовлені кліматичними умовами місцевості, географічним розташуванням у Степовій зоні, рослинністю, естетичними смаками та вподобаннями селян» [6, с. 55].

Отже, розпис, який отримав свою назву від поселення XVIII століття, виник саме як мистецтво вільних, незакріпачених людей, які у малюнку відтворювали гармонійне поєднання людини зі світом природи.

Третій етап: перші дослідження «петриківки» за ініціативи Д. Яворницького та опанування майстрами нових матеріалів (водяних та олійних фарб).

У XIX столітті Петриківка стає центром поширення стінопису в Україні, а упродовж XX століть петриківський розпис перебуває в полі зору видатного історика, дослідника українського козацтва – Дмитра Яворницького, який досліджував настінні розписи Придніпров'я. З його ж ініціативи відбулася перші експедиції (1911–1913 рр.) Катеринославщиною зі збору орнаментів розпису. Молодій мисткині Євгенії Евенбах було доручено вивчення і збір орнаментів, а згодом її знахідки було покладено в основу виставки, що відбулася у Санкт-Петербурзі. Так 2013 рік став роком фіксації петриківського розпису як настінного малювання [40].

У цей же час відбувається поступовий перехід від стінопису [4; 6] до «мальовки» – розпису на папері, а також набуває поширення використання фабричних фарб, які прийшли на заміну власно вироблених барв рослинного походження.

Як зазначає А. Пікуш, «виконані на папері розписи так звані «мальовки» зберігали визначене традицією місце в інтер'єрі. Широка домінуюча лиштва вздовж сволока (головної балки стелі), а також вузькі бігунці по слижах стелі та карнизах комина печі. Кульмінація інтер'єру хати – розписана піч з головною композицією «Дзеркала», де зображено символічне «Дерево життя»» [12].

Загалом петриківчани розписували не лише хати (зовні та в середині), а й приміщення господарського призначення та речі побуту, створюючи таким чином «єдиний ансамбль в гармонії з оточуючою величною та водночас лагідною природою Придніпров'я, що формувала особливий характер людини та її культури» [12].

Упродовж 1935–1936 рр. петриківський розпис популяризується шляхом участі робіт майстрів у різноманітних виставках, як всеукраїнського, так і всесоюзного рівнів. Окрім того, у цей час у Петриківці започатковано дворічну школу декоративного малювання, очільником якої став художник

Олександр Статива. У 1936 році після виставок Тетяна Пата і Надія Білокінь здобувають почесне звання «майстра народної творчості».

Після переїзду до Києва Марфи Тимченко, Віри Клименко, Віри й Галини Павленко та ін., які були ученицями майстрів народної творчості, зокрема, Тетяни Пати, використання «петриківки» поширюється на порцеляновий посуд і починається його промислове використання на Київській сувенірній фабриці ім. Т. Г. Шевченка [40], а згодом, з 1944 році на Київському експериментальному кераміко-художньому заводі.

Четвертий етап: розвиток петриківського розпису упродовж 1950-х та 1980-х рр. ХХ століття (1950 р. – 1998 р.)

У 1958 році у Петриківці при артілі з виготовлення швейних виробів створено цех підлакового петриківського розпису й розпочалося промислове виробництво виробів. Тоді ж було організовано й Петриківську дитячу художню школу ім. Т. Я. Пати. У 1961 році цех реорганізовано у Фабрику петриківського розпису «Дружба».

Як зазначає В. Яковлева, «у 1970 році Федір Панко заснував Експериментальний цех петриківського розпису при Дніпропетровському художньо-виробничому комбінаті Дніпропетровської організації Національної спілки художників України в будівлі у центрі Петриківки» [21; 40].

Середина ХХ століття ознаменувалася активною творчою діяльністю таких майстрів як Ганна Ісаєва, Надія Шулик, Ніна Турчин, Андрій Пікуш, Марія Пікуш, Тетяна Гарькава, Валентина Дека, Лідія Булавін, Марія Яненко, Наталія Статива-Жарко, Валентина Панко, Галина Назаренко [27–30].

П'ятий етап: створення Центру народного мистецтва «Петриківка» під керівництвом народного художника України Андрія Пікуша (1998 р. – 2012 р.)

Певною мірою визначним для експериментального цеху петриківського розпису стає 1998 рік. У цей час на базі центру було створено Центру народного мистецтва «Петриківка», який став потужним творчим осередком і об'єднав навколо себе понад 40 майстрів розпису. Нині петриківці творять не лише в межах петриківської громади, а й популяризують своє мистецтво

далеко за межами Дніпропетровщини та України.

З 2007 року започатковано обласний фестиваль народної творчості «Петриківський дивоцвіт», на якому презентують не лише «петриківку», а й інші народні промисли України.

У 2012 році в Дніпропетровському театрально-художньому коледжі (нині Комунальний заклад «Дніпропетровський фаховий мистецько-художній коледж культури» Дніпропетровської обласної ради»), відкрито освітньо-професійну програму «Декоративно-прикладне мистецтво», де навчають петриківському розпису. У навчальному плані підготовки фахівців є окрема навчальна дисципліна «Професійна майстерність (петриківський розпис)», а головою предметно-циклової комісії є майстриня Гарькава Тетяна Анатоліївна.

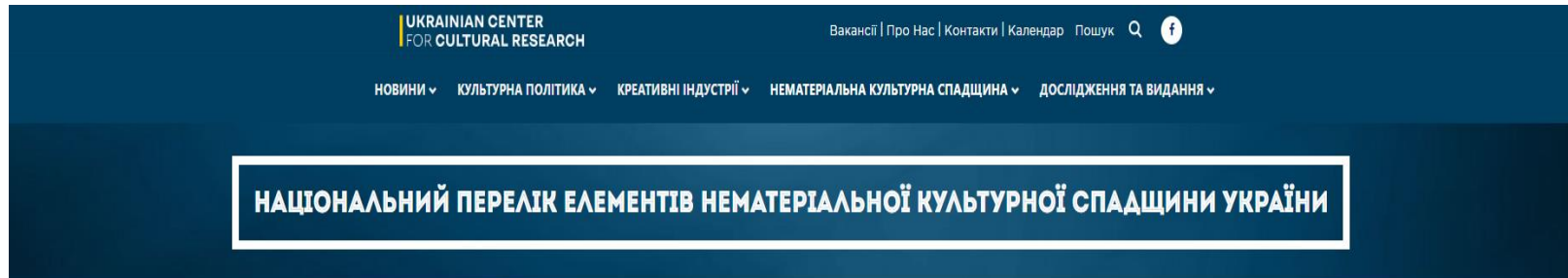
Шостий етап: визнання петриківського декоративного розпису об'єктом нематеріальної культурної спадщини України та людства.

Нині, петриківський розпис, як слушно зазначає Валентина Панко, «не лише народне мистецтво, що зберігає звичаї оздоблення українського житла, але й сучасний живопис, який розвивається та набуває нових рис» [36].

Плідними для презентації «петриківки» на світовій арені стали 2012 та 2013 роки. Так, спочатку у 2012 році Міністерство культури України визнало петриківський розпис об'єктом (елементом) нематеріальної культурної спадщини України (рис.1.1), а згодом 05 грудня 2013 року його включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО (рис. 1.2).

Нині «петриківка» – це потужний національний бренд, який презентує Україну на світовій арені, голосно заявляючи, що українська культура, зокрема, й культура «петриківки» є самобутньою, унікальною зі своїм мистецьким характером, який увібрав у себе вільний дух козацького народу і відобразив його у своїх яскравих фарбах [4; 16; 32].

Петриківський розпис – це народний промисел, який пройшов шлях від декоративно-орнаментального малярства до сучасного виду мистецтва й народного художнього промислу.

**ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС
-УКРАЇНСЬКЕ ДЕКОРАТИВНО-
ОРНАМЕНТАЛЬНЕ МАЛЯРСТВО
XIX – XXI СТ.**

**БІЛЬШ ДЕТАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ НА САЙТІ
ВІРТУАЛЬНОГО МУЗЕЮ**

Внесено до Репрезентативного списку елементів нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО у 2013 р.
Сайт ЮНЕСКО – Режим доступу: <https://ich.unesco.org/en/RL/petrykivka-decorative-painting-as-a-phenomenon-of-the-ukrainian-ornamental-folk-art-00893>
Петрівський декоративний розпис сформувався спочатку як мистецтво розпису хати і лише згодом став переноситись на інші простори і побутові предмети. В основі розпису лежить образне, поетичне осмислення світу рідної природи, краси української землі. Петрівський розпис відрізняється яскравістю кольорів та неповторними орнаментальними композиціями. Традиційним петрівським орнаментом розмальовують дерев'яні, керамічні, скляні, ткани, паперові вироби.

Рис. 1.1. Інтерактивна карта з національним переліком елементів культурної спадщини України (із сайту УЦКД) [34]

The image shows a screenshot of the UNESCO Intangible Cultural Heritage website. The top navigation bar includes the UNESCO logo, the text 'Intangible Cultural Heritage', and various menu items like 'Convention', 'Events', 'Themes', 'Lists', 'Safeguarding', 'Actors', and 'Country'. The main heading reads 'Petrykivka decorative painting as a phenomenon of the Ukrainian ornamental folk art'. Below the heading, there is a video player with a progress bar at 0:00 / 0:12. To the right of the video player, the title 'Petrykivka decorative painting as a phenomenon of the Ukrainian ornamental folk art' is repeated, followed by a 'Ukraine' tag and three small circular icons. The text below states: 'Inscribed in 2013 (8.COM) on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity'. A video thumbnail shows a person painting a colorful rooster. The text continues: 'The people of the village of Petrykivka decorate their living quarters, household belongings and musical instruments with a style of ornamental painting that is characterized by fantastic flowers and other natural elements, based on careful observation of the local flora and fauna. This art is rich in symbolism: the rooster stands for fire and spiritual awakening, while birds represent light, harmony and happiness. In folk belief, the paintings protect people from sorrow and evil. Local people, and in particular women of all ages, are involved in this folk art tradition. Every family has at least one practitioner, making decorative painting an integral part of daily existence in the community. The painting traditions, including the symbolism of the ornamental elements, are transferred, renewed and enhanced from one generation to another. Local schools at all levels, from pre-school to college, teach the fundamentals of Petrykivka decorative painting, with all children given the opportunity to study it. The community willingly teaches its skills and know-how to anyone who shows an interest. The tradition of decorative and applied arts contributes to the renewal of historical and spiritual memory and defines the identity of the entire community.' On the left side, there is a 'Nomination file No. 00893' section with links for 'Nomination form: English', 'French in preparation', 'Consent of communities: English/Ukrainian/French', 'ICH inventory: English', and 'ICH inventory - snapshot of related webpage_last visit 20130217: Ukrainian'. Below that is a 'Decision' section with the inscription '8.COM 8.29'.

Рис. 1.2. Веб-сторінка «Петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва» на сайті ЮНЕСКО [42]

1.2. Характеристика петриківського декоративного розпису як об'єкту нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО

У першому підрозділі нашої кваліфікаційної роботи зазначено, що у 2012 році Міністерство культури України визнало петриківський розпис об'єктом (елементом) нематеріальної культурної спадщини України, а 05 грудня 2013 року його включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

Загалом об'єкти нематеріальної культурної спадщини України можна поділити на три групи:

1) об'єкти, представлені в Національному переліку нематеріальної культурної спадщини України,

2) об'єкти нематеріальної культурної спадщини, які потребують термінової охорони ЮНЕСКО;

3) об'єкти, внесені до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО [34].

Станом на 2024 рік Національний перелік нематеріальної культурної спадщини України охоплює 103 об'єкти, з-поміж яких варто назвати такі як-от: опішнянська кераміка, культура хліба; кролевецькі ткани рушники; петриківський розпис; косівська мальована кераміка та ін.

Об'єктами НКС, які потребують термінової охорони ЮНЕСКО, є козацькі пісні Дніпропетровщини, внесені до переліку у 2016 році, а також культура приготування українського борщу – у 2022 році.

Репрезентативний список НКС людства ЮНЕСКО містить тільки три об'єкти: петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва (2013), традиція косівської мальованої кераміки (2019) та орнек, кримськотатарський орнамент і знання про нього (2021).

Петриківський розпис як об'єкт НКС пройшов складний шлях від включення його до переліку об'єктів культурної спадщини місцевого рівня до просування до міжнародного списку. Робота з інвентаризації об'єкта є дуже

складною і клопіткою.

В узагальненому вигляді включення елемента нематеріальної спадщини до переліку передбачає оформлення облікової картки на цей елемент та його інвентаризацію [34]:

- 1) створення регіональних комісій з виявлення та ідентифікації елементів нематеріальної культурної спадщини;
- 2) моніторинг елементів місцевого / регіонального рівнів;
- 3) ідентифікація, відбір, документування;
- 4) заповнення облікової картки елемента;
- 5) створення місцевих / регіональних переліків та внесення елементів до електронних баз даних елементів НКС на місцевому рівні;
- 6) подання матеріалів інвентаризації елементів НКС місцевого / регіонального рівня до УЦКД на попередню оцінку з метою подальшого формування Єдиної бази даних України елементів НКС;
- 7) заповнення облікової картки елемента (містить інформацію про об'єкт й оцінку його історичного, культурного та ін. значень), з подальшим поданням на науково-методичну раду при УЦКД;
- 8) просування елемента до Національного реєстру України;
- 9) просування елемента до Міжнародних списків (звернення-клопотання від місцевої адміністрації до Міністерства закордонних справ України щодо просування елемента до ЮНЕСКО).

Детальніше шлях петриківського розпису до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО представлено на сайті цієї міжнародної організації у рубриці «Номінаційний файл №00893» [42] та «Рішення Міжурядового комітету: 8.COM 8.29» [41], а також відповідних підрубриках «Форма номінації» [42], «Згода громад» [45], «Облікова картка об'єкта НКС» [43; 44] тощо.

На основі аналізу наукової літератури, а також детально вивчивши сайт ЮНЕСКО та його нормативне наповнення, проаналізувавши пакет документів, які було подано Україною для включення петриківського розпису

до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО, ми окреслили кроки, за яким можна схарактеризувати наш предмет дослідження. Так, характеризуючи петриківський декоративний розпис як об'єкт НКС людства ЮНЕСКО будемо дотримуватися такого плану:

- 1) повна назва об'єкта / елемента НКС;
- 2) інші назви елемента (за наявності);
- 3) географічне розташування об'єкта НКС та ареал поширення;
- 4) ідентифікація та визначення елемента НКС;
- 5) опис об'єкта/ елемента НКС;
- 6) історія розвитку об'єкта НКС;
- 7) легенди, пов'язані з об'єктом НКС;
- 8) сучасний стан об'єкта НКС;
- 9) рік включення до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО;
- 10) рішення Міжурядового комітету.

Стисла характеристика петриківського розпису за окресленими пунктами плану, подано в таблиці 1.1.

Отже, петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва пройшов складний шлях історичного розвитку й отримав світове визнання шляхом внесення його до переліку об'єктів НКС.

Будь-яка культурна спадщина українського народу потребує не лише збереження й охорони, а й детального вивчення і передавання наступним поколінням українців, адже майбутнє нашого народу можливе лише за умови розбудови сучасного і дбайливого ставлення до минулого.

Таблиця 1.1.

**Характеристика петриківського декоративного розпису
як об'єкту нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО**

Повна назва об'єкта / елемента НКС	Петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва
Інші назви елемента (за наявності)	Петриківський розпис, «петриківка», народне мистецтво Петриківки, Петриківське декоративне народне мистецтво, Петриківський декоративний розпис, Петриківський орнаментальний розпис
Географічне розташування об'єкта НКС та ареал поширення	Центр народного мистецтва «Петриківка» знаходиться в населеному пункті Петриківка на Дніпропетровщині (Україна)
Ідентифікація та визначення елемента НКС	Традиційне ремесло
Опис об'єкта / елемента НКС	З сайту ЮНЕСКО [45]: «Жителі села Петриківка прикрашають своє житло, хатні речі та музичні інструменти стилем орнаментального розпису, який характеризується фантастичними квітами та іншими природними елементами, заснованим на ретельному спостереженні за місцевою флорою та фауною. Це мистецтво багате символікою: півень символізує вогонь і духовне пробудження, а птахи символізують світло, гармонію та щастя. У народних повір'ях розписи оберігають людей від горя і зла. До цієї народної художньої традиції залучені місцеві жителі, зокрема, жінки різного віку. Кожна родина має принаймні одного майтра, що робить декоративний розпис невід'ємною частиною повсякденного існування в громаді. Малярські традиції, включно з символікою орнаментальних елементів, передаються, оновлюються та вдосконалюються від одного покоління до іншого. Основи петриківського декоративного розпису викладають у місцевих школах усіх рівнів, від дошкільних до коледжів, і всім дітям надається можливість вивчати його. Громада охоче навчає своїм навичкам та інноваціям усіх, хто виявляє інтерес. Традиція декоративно-прикладного мистецтва сприяє відновленню історичної та духовної пам'яті та визначає ідентичність усієї спільноти».
Історія розвитку об'єкта НКС	Петриківський розпис еволюціонував від хатнього стінопису (у середині XIX століття) через виокремлення в одноосібну форму «мальовки» (у XX столітті) до заснування Школи декоративного малювання (у 1936 році) й розвитку художнього промислу на базі Центру народного мистецтва «Петриківка», а також до оновлення традицій та нової репрезентації цього виду творчості. Більш детально ретроспективний аналіз розвитку розпису подано в підрозділі 1.1. кваліфікаційної роботи на С. 6–12.

Легенди, пов'язані з об'єктом НКС	У невеликому селі, яке розкинулося на берегах річки Чаплинка, ніколи не знали кріпацтва. Селяни вільно мешкали на землях, безкраї степи яких знали самого Калнишевського. Серед вільного та працьовитого люду мешкала одна бідна, але багатодітна родина. Одного разу, коли батьки поїхали на ярмарок, вдома залишилася господарювати старша донька Оксана. Оскільки дівчина була гожа та проворна, то швидко впоравшись по господарству, вирішила зробити батькам подарунок. Саме в цей час її увагу привернула біла хатня стіна, яка не так давно була вибілена. За подарунок Оксана обрала оздоблення стіни природніми фарбами рослинного походження. Коли фарби були готові, справа залишалася за пензликом. Для його виготовлення проворна дівчина взяли пасмо шерсті котика, а паличку зробила з рогози. Коли все було готове для малювання, дівчина взялася за справу. З-під пензлика Оксани ожили червоні мальви, розцвіли польові квіти, зазеленіло листя, й залопотіла крилами золота жар-птиця. «Вона враз вилетіла на подвір'я та почала кружляти над селом. Саме ця жар-птиця принесла родині достаток та благополуччя, а мешканці селища й досі вважають, що всі, хто зустрине цього чудо-птаха, більше ніколи не знатиме бід та злиднів» [22].
Культурне значення об'єкта НКС	«Унікальний релікт глибокої історичної народної художньої традиції, що делегує в сучасний світ мистецтво Придніпров'я» [46]
Сучасний стан об'єкта НКС	Нині петриківський розпис не лише народне декоративне мистецтво, що зберігає традиції і розвивається на Дніпропетровщині, а й сучасне мистецтво, яке набуває нових рис на базі діючого Центру народного мистецтва «Петриківка»
Охоронні заходи	<p>З сайту ЮНЕСКО [45]:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Петриківський розпис викладають у художній школі, яка започаткована ще в 1936 році; вироби учнівської творчості експонуються на виставках різного рівня (місцевих, всеукраїнських, міжнародних); 2) з 1991 року функціонує Центр народного мистецтва «Петриківка», підприємство, яке продовжує зберігати традиції петриківського мистецтва; 3) з 2007 році розпочав свою історію «Петриківський дивосвіт», один із найвідоміших щорічних українських ярмарків, започаткований у Петриківці. Фестиваль, має на меті популяризацію петриківського стилю та інших видів українського ремесла, регулярно проводиться під патронатом Дніпропетровської обласної адміністрації, Петриківської районної ради та державної адміністрації; 4) Петриківська райдержадміністрація працює над Генеральним планом перспективної забудови села Петриківка. Для підвищення туристичної привабливості цього адміністративно-територіального району Дніпропетровської області; експерти пропонують створити спеціальну інфраструктуру туристичних об'єктів (зокрема фестивальний комплекс, екологічно-зелені зони та підприємства в рамках «сільського зеленого туризму» тощо) у регіоні;

Рік включення до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО	05 грудня 2013 року (під час засідання Восьмої сесії Міжурядового комітету (8.COM), яка відбулася з 2 по 7 грудня 2013 р.)
Рішення Міжурядового комітету ЮНЕСКО	<p>Рішення Міжурядового комітету: 8.COM 8.29 [41]:</p> <p>Комітет бере до відома, що Україна номінувала петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва (№ 00893) для внесення до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства і:</p> <p>1) Вирішує, що ... кандидатура відповідає таким критеріям для включення до Репрезентативного списку:</p> <p>Р.1: Петриківський декоративний розпис передається від покоління до покоління через неформальну та формальну освіту та забезпечує тим, хто його практикує, відчуття ідентичності та приналежності;</p> <p>Р.2: Внесення петриківського декоративного розпису до Репрезентативного списку може сприяти більшій видимості нематеріальної культурної спадщини шляхом заохочення діалогу між практиками традиційних ремесел на національному та міжнародному рівнях;</p> <p>Р.3: Минулі, поточні та майбутні зусилля щодо збереження петриківського розпису вживалися або здійснюватимуться носіями, школами, дослідницькими та адміністративними організаціями в регіоні;</p> <p>Р.4: Широка участь практиків петриківського декоративного розпису в процесі номінації відображена в запропонованих заходах захисту, а номінація містить докази їхньої вільної, попередньої та усвідомленої згоди;</p> <p>Р.5: Петриківський декоративний розпис включено до Списку об'єктів нематеріальної культурної спадщини України, який веде Департамент культурної спадщини та культурних цінностей Міністерства культури.</p> <p>2) Вносить петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства;</p> <p>3) Нагадує про важливість використання відповідної лексики та уникнення таких виразів, як «захист автентичності».</p>

Висновки до розділу 1

Перший розділ кваліфікаційної роботи присвячено теоретичним засадами дослідження петриківського розпису як об'єкту НКС ЮНЕСКО.

На основі аналізу різноманітної наукової літератури [2–3; 10; 13–15; 23; 31; 38–40], а також детального вивчення контенту, презентованого на офіційних сайтах таких організацій як ЮНЕСКО [45], Міністерство культури та стратегічних комунікацій України [25], Український Центр культурних досліджень [34], Український культурний фонд [33], Асоціація культурно-мистецьких центрів «Віа Регія Україна» [1], Центр народного мистецтва «Петриківка» [36] та ін., під час виконання кваліфікаційної роботи виконано такі завдання:

- 1) здійснено ретроспективний аналіз розвитку петриківського розпису;
- 2) схарактеризовано петриківський декоративний розпис як об'єкт НКС людства.

З'ясовано, що петриківський розпис пройшов шлях розвитку від хатнього стінопису (у середині XIX століття) через виокремлення в одноосібну форму «мальовки» (у XX столітті) до заснування Школи декоративного малювання (у 1936 році) й розвитку художнього промислу, а також до оновлення традицій.

Петриківський розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва у 2012 році визнано Міністерство культури України об'єктом (елементом) нематеріальної культурної спадщини України, а 05 грудня 2013 року включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО під час засідання Восьмої сесії Міжурядового комітету (8.COM).

РОЗДІЛ 2. ВИВЧЕННЯ ПЕТРИКІВСЬКОГО РОЗПISУ ЯК ОБ'ЄКТУ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

2.1. Аналіз навчальної програми для закладів загальної середньої освіти. Географія 6-9 класи

Як зазначає ЮНЕСКО «війна в Україні спричинила вимушене переміщення мільйонів людей з їхніх домівок та серйозно вплинула на здатність окремих осіб і громад практикувати й передавати свою нематеріальну культурну спадщину. Жива спадщина складає основу ідентичності, добробуту і життєздатності громад, а отже має надзвичайне значення у кризові часи» [26], а відтак якщо навчати та вчитися за допомогою живої спадщини, то можна не лише підтримувати життєстійкість українських школярів, вчителів, родин і спільнот, а також поглиблювати їхнє розуміння живої спадщини та заохочувати звернення до неї [26].

Як зазначалося вище, уроки географії мають неабиякий дидактичний потенціал для вивчення об'єктів (елементів) НКС. Адже, одним із завдань шкільної географічної освіти є формування в учнів «любові до рідного краю ... національної свідомості та почуття патріотизму, толерантного ставлення до інших народів, поваги до природних і культурних цінностей різних регіонів і країн світу» [7, с. 7].

Проаналізувавши навчальну програму для закладів загальної середньої освіти. Географія (6–9 класи) з'ясовано, що потенційні дидактичні можливості у реалізації зазначеного вище завдання має вивчення теми «Народні промисли в Україні» у 9 класі. Адже під час вивчення народних промислів вчитель ознайомлює дев'ятикласників з історію виникнення народних промислів в Україні, а також формує уявлення про їх особливості та сучасні центри; виховує почуття поваги до вітчизняної культурної спадщини і окреслює її місце в світовій культурі; розвиває пізнавальних інтерес до об'єктів НКС.

Вчительська спільнота на різних педагогічних майданчиках пропонує до уваги свої творчі доробки з теми народних промислів. Методичні розробки, які стосуються петриківського розпису, розроблено, як правило, для уроків образотворчого мистецтва. Водночас на Всеосвіті, національній освітній платформі, спрямованій на патріотичне виховання та утвердження української національної ідентичності, є низка уроків, які передбачають вивчення петриківського розпису саме під час вивчення географії у 9 класі.

Наведемо деякі приклади. Так, на Всеосвіті Н. Коваленко [18] пропонує урок-квест «Народні промисли в Україні», проведення якого передбачає вивчення нового матеріалу на дев'яти станціях (українська вишивка, ткацтво і килимарство, петриківський розпис, писанкарство; художня обробка дерева та плетнекарство, гончарство, гутництво, ковальство).

Результат квесту вважається досягнутим, якщо учні під час групової роботи проходять усі станції, передбачені для них вчителем. Узагальнення та систематизацію вивченого педагог проводить шляхом фронтального тестування, а домашнім завданням окрім повторення змісту відповідного параграфу є робота з картою, зокрема нанесення на них основних центрів народних промислів України.

Заслуговує на увагу і методична розробка уроку «Легка промисловість. Художні промисли», подана на платформі «На Урок», яку пропонує вчителька Білоцерківської школи № 1 Н. Іванченко [11]. Педагог під час вивчення легкої промисловості розглядає народні традиції художніх промислів і зазначає, що «серед промислів живописного та графічного напрямку – стінопис, візерунки на меблях, кераміці, склі, писанкарство. Особливо славляться мальовки на папері с. Петриківка на Дніпропетровщині ...» [11].

Окрім того, для активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці пропонується перевірка індивідуальних випереджувальних завдань, зокрема, заслуховування повідомлень про художні промисли України та їх центри.

Більш детально методичні особливості вивчення народних промислів на уроках географії розглянемо у наступному підрозділі кваліфікаційної роботи.

2.2. Методичні особливості вивчення народних промислів України на уроках географії

Перш ніж окреслити методичні особливості вивчення народних промислів України на уроках географії дамо визначення поняття «нематеріальна культурна спадщина».

За ЮНЕСКО «нематеріальна культурна спадщина або жива спадщина, означає знання, навички та форми виявів, що передаються від покоління до покоління у родинах та спільнотах у світі. Жива спадщина постійно відтворюється під впливом мінливого оточення та включає у себе ... знання та навички, що пов'язані з традиційними ремеслами [26].

Конвенція ЮНЕСКО 2003 року пропонує різноманітні заходи з охорони НКС / живої спадщини. Одним із таких заходів, відповідно до статті 2.3. є освіта, оскільки передача НКС можлива шляхом формальної та неформальної освіти [19].

На нашу думку, методичні особливості вивчення народних промислів України на уроках географії чітко відображає *покроковий підхід залучення живої спадщини до шкільної освіти*, запропонований ЮНЕСКО. Пропонований підхід охоплює:

Крок 1. Зрозумійте свій контекст.

Крок 2. Виберіть елемент живої спадщини.

Крок 3. Дізнайтеся більше про свій елемент.

Крок 4. Складіть план уроку і навчайте за допомогою НКС.

Крок 5. Задokumentуйте і поділіться педагогічним досвідом.

Крок 6. Оцініть результати. Зробіть це знову!

Деталізуємо кожен крок з позиції реалізації його на уроці географії.

Крок 1. Зрозумійте свій контекст. На цьому кроці вчитель має усвідомити, яка саме НКС може бути використана на уроці географії. Наприклад, петриківський розпис як народне ремесло. Жива спадщина українського народу у формі петриківського розпису допоможе вчителю

реалізувати краснавчий підхід до навчання, адже учні можуть вивчати географію від близького до далекого, від відомого до невідомого тощо. Вивчення дива Придніпров'я, а саме так називають «петриківку», дозволить на уроці географії усвідомити той факт, що входження України до Європейської спільноти потребує не лише наслідування європейських цінностей, а й збереження власної самобутності й унікальності. Окрім того, важливо усвідомити, що характер декоративного розпису є свідченням нашої вітчизняної історії, зокрема, її козацького минулого.

Крок 2. Виберіть елемент живої спадщини. Коли вчителем обрано елемент НКС для навчання, необхідно зіставити інформацію про нього з навчальними цілями різних предметів (рис. 2.1), а далі зрозуміти які саме уявлення, знання, вміння формує практика цього елемента НКС.

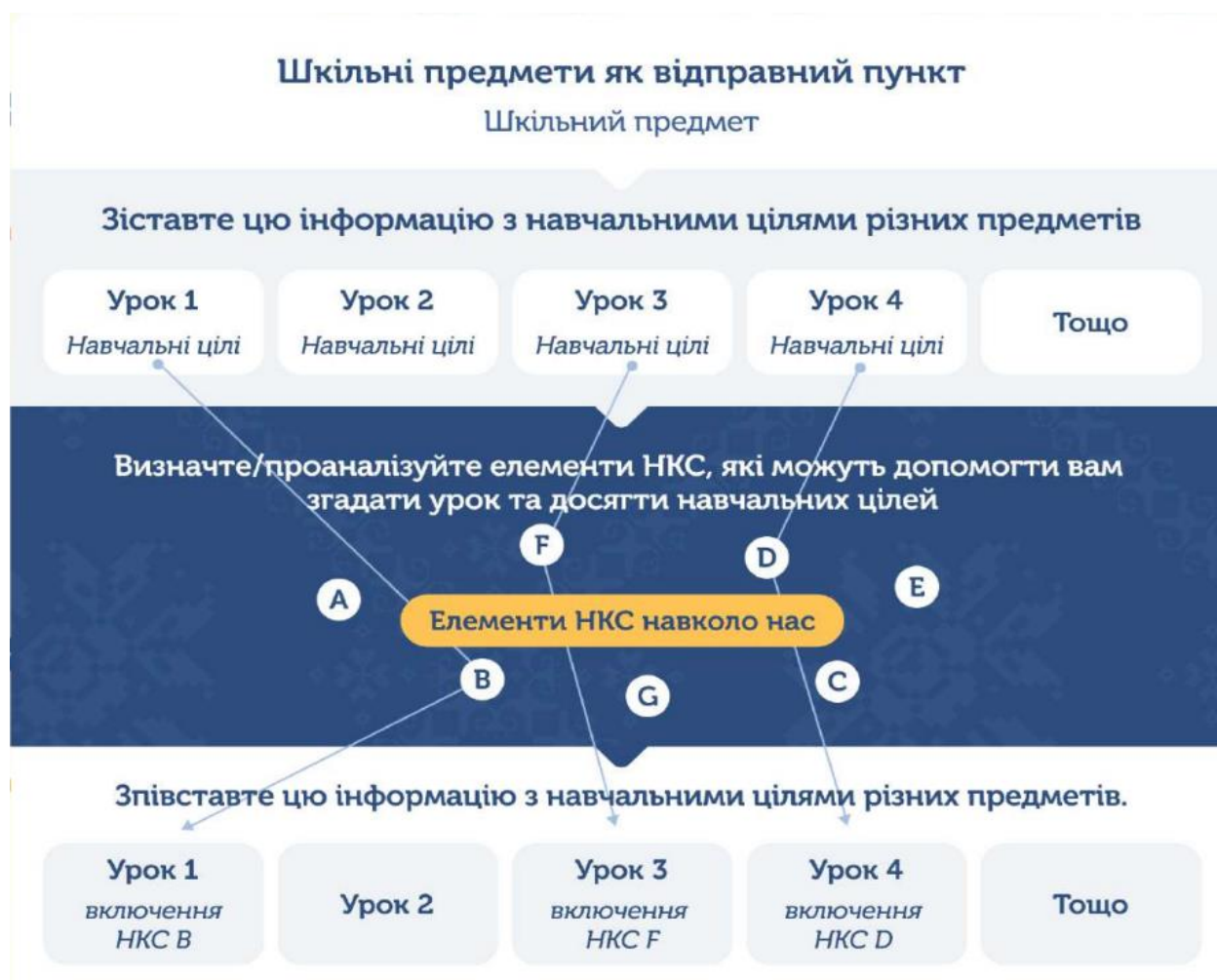

Рис. 2.1. Зміст кроку 2 за ЮНЕСКО [26]

Вивчення петриківського розпису формує в учнів знання з історії

виникнення народних промислів в Україні, а також уявлення про їх особливості та сучасні центри. На цьому кроці важливою є реалізація міжпредметних зв'язків (з історії, образотворчого мистецтва, української літератури тощо).

Крок 3. Дізнайтеся більше про свій елемент. Пізнавальний інтерес учнів на цьому кроці має охоплювати низку аспектів, зображених на рис.2.2.

Рис. 2.2. Зміст кроку 3 за ЮНЕСКО [26]

Петриківський розпис – це мистецтво, яке зародилося ще за давніх часів у формі зовнішнього оздоблення хат, а потім еволюціонувало до «мальовок на папері», а також виготовлення сувенірної продукції у вигляді дерев'яних виробів, порцелянового посуду тощо. Це народне мистецтво розвивається і нині, завдяки невтомній праці мешканців Петриківки, які не лише популяризують розпис, а й реалізують низку охоронних заходів (див. підрозділ 1.2, таблицю 1.1).

Крок 4. Складіть план уроку і навчайте за допомогою НКС. Як зазначалося вище, методичні розробки широко представлені на різноманітних

вітчизняних платформах з обміну педагогічним досвідом. Однак варто зауважити, що окрім пропонованих методичних матеріалів доцільно на цьому кроці використовувати різноманітні навчальні відео навчального характеру (наприклад, UNESCO. Petrykivka decorative painting as a phenomenon of the Ukrainian ornamental folk art – vo. UNESCO: Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity – 2013 [46]), у яких розкривається зміст декоративного розпису, технологія його виконання, історія розвитку тощо.

Крок 5. Задokumentуйте і поділіться педагогічним досвідом. Проведення будь-якого уроку, зокрема, й уроку географії охоплює не тільки підготовчий етап і етап проведення, а й підведення підсумків, самоаналіз. На цьому кроці, варто детально продумати хід проведення уроку географії відповідно до його типу і тих дидактичних завдань, які стоять перед вчителем.

У методичному посібнику ЮНЕСКО зазначається, що документування досвіду навчання можливе у двох формах: для себе і для інших. Перший варіант доступний у вигляді ведення педагогічного щоденника, фіксування нотатків, які допоможуть вчителю порівняти його наміри з його результатами. Інший варіант – документування для інших – є сьогодні можливим у форматі оприлюднення різноманітних дописів у соціальних мережах, публічні презентації та інші канали педагогічної комунікації. Презентовані широкому педагогічному загалу власні педагогічні здобутки можуть надихнути інших наслідувати ваш досвід використання івої спадщини під час уроків географії.

Крок 6. Оцініть результати. Розкриваючи зміст цього кроку вдамося до цитування рекомендацій ЮНЕСКО. Процес оцінки, аналіз викладання за допомогою НКС передбачає отримання відповідей на низку запитань.

- «Чи включення живої спадщини створило додану вартість вашим урокам?
- Чи використання живої спадщини зробило урок чи навчальні дії привабливішими, більш змістовними та краще засвоєваними учнями?
- Чи зробило це взаємини між учителями та учнями відкритішими?
- Чи покращило це взаємостосунки в класі?

Чи стали учні активнішими? ...

Чи учні розуміють інформацію, надану про НКС, під час навчальної діяльності?

Чи завдяки цій діяльності учні дізналися більше про елемент НКС або про НКС у цілому, і чому важливо її охороняти?

Чи призвела навчальна діяльність до того, що учні братимуть участь у передачі елемента живої спадщини у майбутньому?

Коли жива спадщина складає ресурс для уроку, навчальний процес, у свою чергу, сприяє підвищенню розуміння важливості НКС та її охорони» [26, с. 51-52].

У нагоді, на думку розробників проекту, стануть інструменти оцінювання знань учнів про елементи НКС, подані на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Інструменти для оцінювання використання елементів НКС на уроках (за рекомендаціями ЮНЕСКО) [26]

Отже, на цьому завершальному кроці вчитель проаналізувавши свої дії та пізнавальну діяльність учнів має зрозуміти наскільки педагогічно доцільним було вивчення петриківського розпису на уроці як елемента НКС, чи стимулювало пізнавальний інтерес учнів наприклад, використання географічного квесту, який розкриває історію розвитку «петриківки», технологію її виконання та потребу збереження.

2.3. Розроблення квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей»

Реалізація четвертого завдання нашої кваліфікаційної роботи передбачала розроблення географічного квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» для учнів 9 класу, який подано в додатку А.

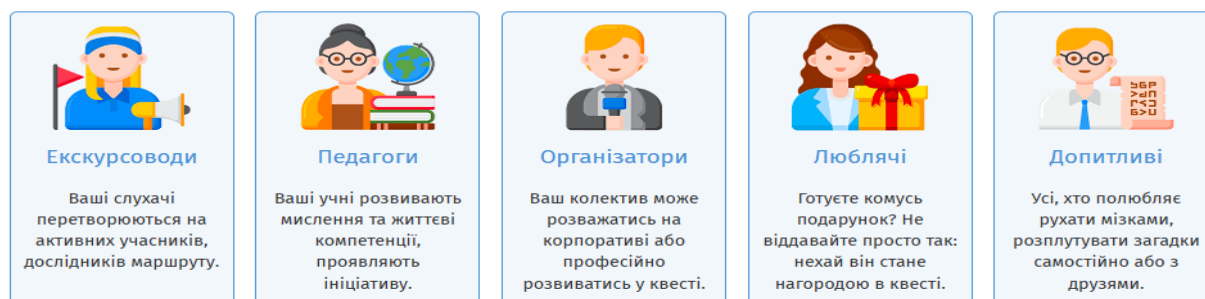
Географічний квест розглядаємо як метод активної пізнавальної діяльності, який є за змістом інтелектуальним змаганням, під час якого учні (індивідуально, або командою) послідовно виконують низку завдань географічного змісту.

Розроблення географічного квесту відбувалося на онлайн-платформі «Мій квест» [24], яка є зручним конструктором для створення та проведення квестів і квізів у різному середовищі (на вулиці, в класі, онлайн тощо).

Пропонований онлайн-сервіс, розроблено Іваном Івановим, засновником Центру нової освіти та платформи «УМІТИ», тренером з інноваційних технологій, педагогічним дизайнером.

Окреслимо призначення онлайн-сервісу «Мій квест» та його переваги посилаючись на веб-сторінку ресурсу (рис. 2.4).

Для кого цей сервіс?

Чому квести - це круто?

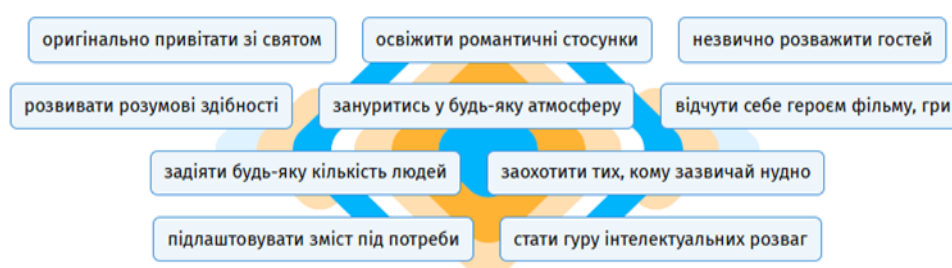

Рис. 2.4. Головна сторінка онлайн-сервісу «Мій квест»

Географічний квест, відповідно до специфіки предмету нашого дослідження, було названо «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» (рис. 2.5.). Акцент у назві зроблено на «мистецтві вільних людей», оскільки, як з'ясовано у першому розділі кваліфікаційної роботи, саме відсутність на території Петриківки кріпацтва зумовила яскравість фарб і орнаментів декоративного розпису.

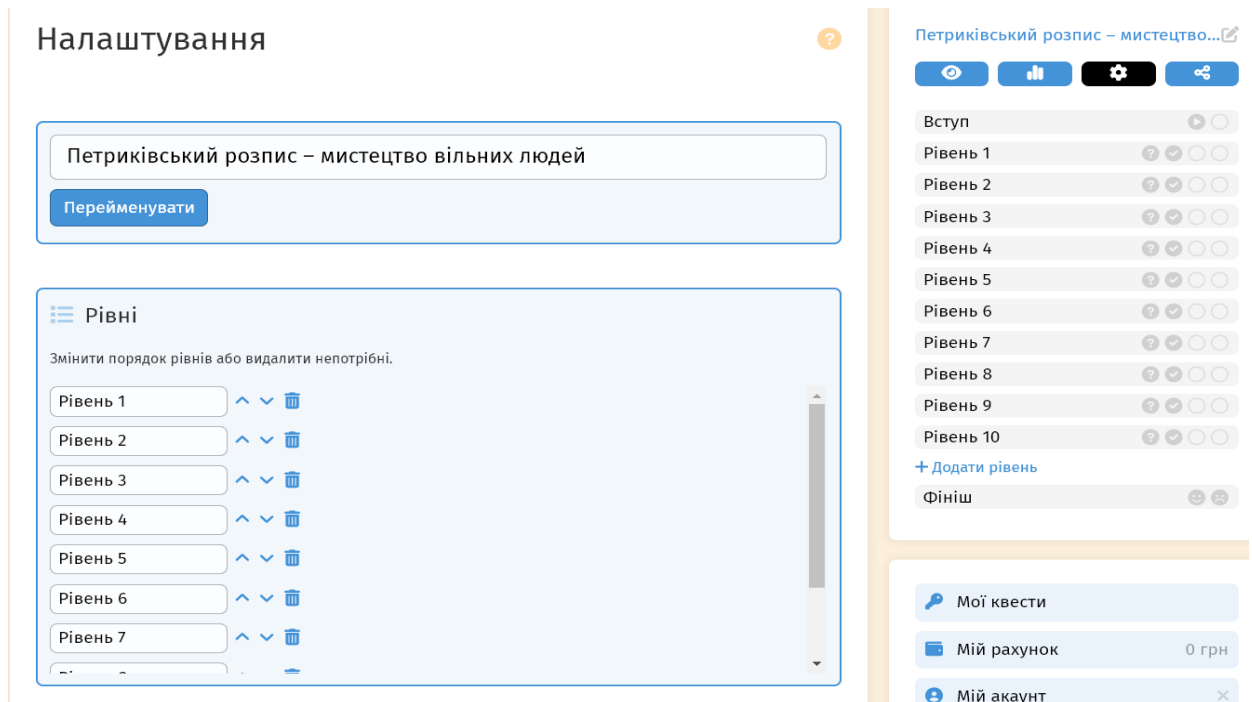

Рис. 2.5. Налаштування географічного квесту в рубриках «Назва» та «Рівні»

У структурі географічного квесту передбачено вступну сторінку, 10 рівнів (сторінок) і фінішну сторінку. На кожному рівні (сторінці) передбачено завдання для дев'ятикласників. Проходження квесту розраховане на 15-20 хвилин, а тому його можна використати або для актуалізації опорних знань учнів, або для узагальнення та систематизації вивченого матеріалу.

У середовищі квесту можна обрати тип його проходження (лінійний, штурмовий або керований). На початку виконання квестових завдань учні мають переглянути відео, яке було подано Україною для внесення «петриківки» до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО у 2013 році, тому низка запитань, пропонованих учням, подана в послідовному порядку – від простіших до складніших. У зв'язку з цим нами обрано послідовний тип проходження квесту.

У рубриках квесту, проілюстрованих на рис. 2.6 вчитель географії має обрати умови проходження квесту враховуючи вікову категорію учнів та їх індивідуальні особливості. У розробленому нами квесті передбачено індивідуальне виконання завдань, а оголошення правильної відповіді – відразу після зазначення її учнем. За потреби вчитель географії може прописати до кожного запитання квесту підказки, які будуть з'являтися або «без затримки», або «з затримкою». Окрім того, можна налаштувати час для показу підказок.

 Оголошення правильних відповідей

Інформувати учасників про правильність їхніх відповідей одразу або залишати це в таємниці до кінця.

Одразу після відповіді Наприкінці гри

 Команди

Організувати командне змагання (кожний учасник команди може приєднатись зі свого пристрою). Для команд на кожному рівні можна давати завдання однакові або різні.

Без команд 2 3 4 5

 Встановити власне значення

 Загальний ліміт часу

Обмежити квест за часом. Відлік починається, коли учасник розпочинає (на паузу поставити неможливо). По завершенню відліку квест примусово завершується й підсумовується результат, який учасник встиг досягти.

Без ліміту 30 хв. 60 хв. 90 хв. 120 хв.

 Встановити власне значення

Вкажіть власне значення в хвилинах.

15 **Зберегти зміни**

Рис. 2.6. Налаштування географічного квесту в рубриках «Оголошення правильних відповідей», «Команди» та «Загальний ліміт часу»

У наступному вікні квесту можна передбачити бонуси та штрафи, які будуть використовуватися вчителем (рис. 2.7.).

 Підказки

Налаштувати спосіб відображення підказок та обмеження.

Затримка показу підказок
 Вкажіть власне значення (у хвиликах) інтервалу між появою кнопок "Підказка". Він однаковий для всіх підказок, але в редакторі при вводі самих підказок можете вказувати індивідуальний час затримки.

Ліміт дострокового відкриття підказок
 Вкажіть максимальну кількість підказок, які учасник може відкрити достроково (не чекаючи таймера) протягом всього квесту (жодна - 0).

 Бонуси та штрафи

Активувати додаткові завдання, винагороду й покарання за введені відповіді, відкриті підказки та ін.

Рис. 2.7. Налаштування географічного квесту в рубриках «Підказки», «Бонуси та штрафи»

Дуже зручно, що дизайн кожного пропонованого квесту можна адаптувати до його тематики й змісту. У середовищі онлайн-ресурсу, зокрема, у рубриці «Тема оформлення» доступні кілька варіантів. Оскільки, ми розробляли географічний квест, який має долучити учасників до середовища петриківського декоративного розпису як явища українського орнаментального народного мистецтва, то обрано й відповідну тему.

Зазначимо, що сервісом передбачено різні варіанти оформлення у стилі петриківського розпису: чорно-червона й жовто-блакитна. Нами обрано останній варіант, кольори українського прапора, адже в квесті мовиться саме про «мистецтво вільних людей» (рис. 2.8).

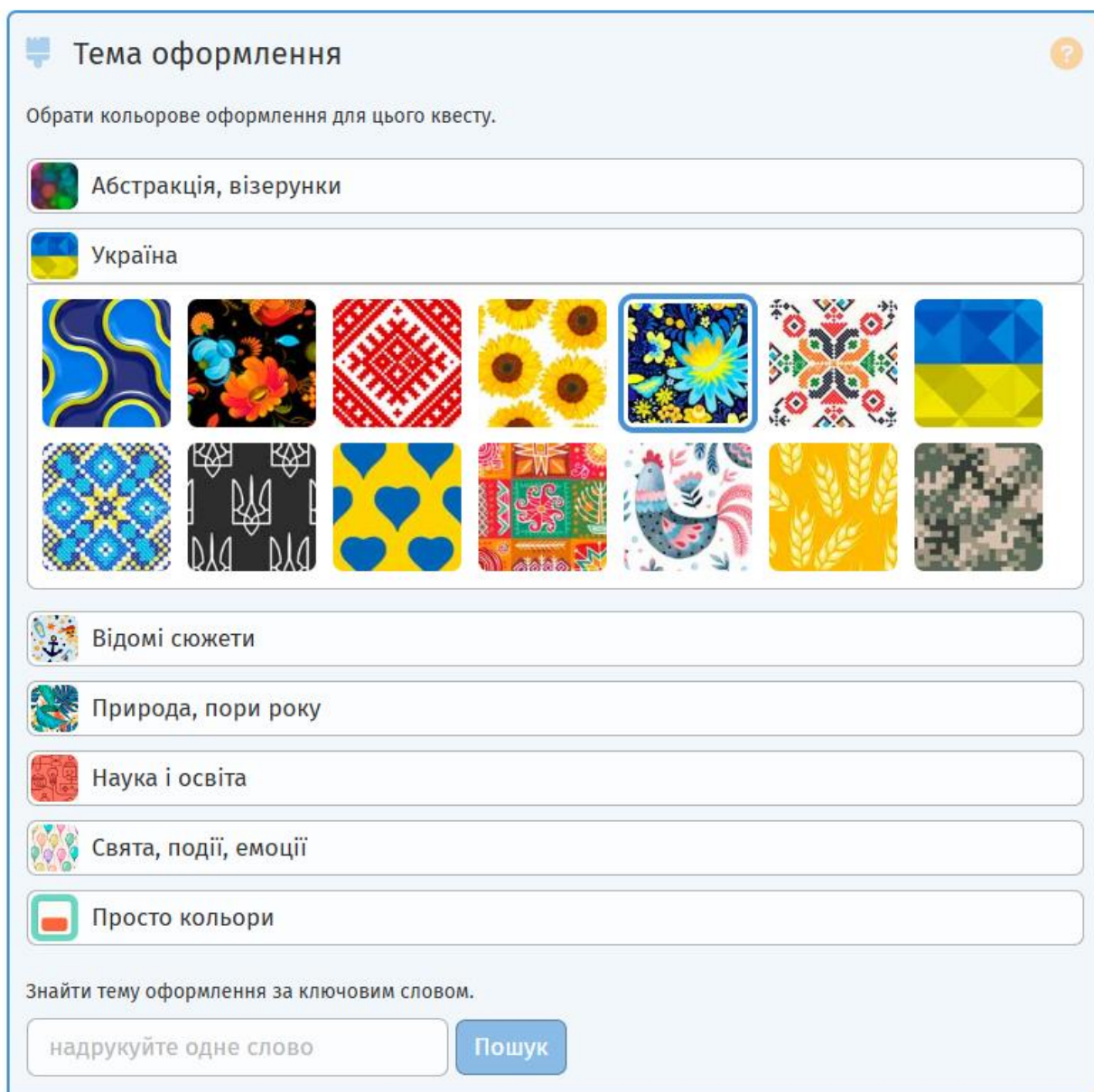

Рис. 2.8. Налаштування географічного квесту в рубриці «Тема оформлення»

Варто зазначити, що для проходження географічного квесту гравцям треба тільки гаджет з доступом до мережі Інтернет, а все інше, «завдання, перевірка відповідей, ліміт часу, команди, рейтинг, статистика – усе автоматизовано» [24]. Такий простір для створення квестів є надзвичайно зручним, адже має інтуїтивно зрозумілий інтерфейс, економить час педагога під час створення яскравих дидактичних засобів, а також багато додаткових матеріалів для тесту (дипломи, бірки, наліпки, візитки, квитки, тощо) формуються за замовчуванням, автоматично (додатки Б, В, Г, Д).

Добре продуманим, на наш погляд, є формування рейтингу гравців і генерування електронних дипломів, які передбачено в онлайн-сервісі «Мій квест». Окрім того, вчитель географії може налаштування окремі функції і передбачити коли саме видавати диплом (завжди, якщо пройдено всі рівні, не видавати) і коли показувати учасникам рейтингову таблицю учасників (приховати, показувати завжди, якщо всі завершили квест) За потреби можна зібрати додаткову інформацію про учасників (рис. 2.9).

The image displays three screenshots of the 'Мій квест' (My Quest) online service interface, illustrating the configuration options for a geography quest.

Відомості про учасника (Participant Information): This section allows the teacher to gather information about each participant before the quest begins. It features two main buttons: 'Тільки ім'я та прізвище' (Only name and surname) and 'Додаткові відомості' (Additional information). There is also a link for 'Інші налаштування' (Other settings).

Рейтинг (Rating): This section shows the ranking table configuration. It includes a description: 'Показати учаснику рейтингову таблицю наприкінці квесту. Гравці будуть бачити статистику всіх суперників за весь час.' (Show the participant a ranking table at the end of the quest. Players will see the statistics of all opponents for the entire time). It also states: 'На вершині рейтингу буде той, хто пройде всі рівні без помилок.' (The top of the ranking will be the one who completes all levels without mistakes). A detailed formula is provided: 'У рейтинговій формулі враховуються такі показники за пріоритетом: 1) кількість пройдених рівнів, 2) кількість помилок, 3) кількість відкритих підказок, 4) тривалість проходження квесту. Можете обрати інший тип рейтингу, увімкнувши "Бонуси та штрафи".' (In the ranking formula, the following indicators are taken into account in order of priority: 1) number of levels completed, 2) number of mistakes, 3) number of hints opened, 4) duration of quest completion. You can choose another type of ranking by turning on "Bonuses and penalties"). Three buttons are available: 'Приховати' (Hide), 'Показувати, якщо всі завершили' (Show if all completed), and 'Показувати завжди' (Show always).

Диплом (Diploma): This section allows the teacher to issue a diploma to the participant at the end of the quest. It includes the instruction: 'Видавати учаснику диплом наприкінці квесту.' (Issue a diploma to the participant at the end of the quest). Three buttons are provided: 'Видавати завжди' (Issue always), 'Видавати, якщо пройдено всі рівні' (Issue if all levels completed), and 'Не видавати' (Do not issue).

Рис. 2.9. Налаштування географічного квесту в рубриках «Відомості про учасника», «Рейтинг» та «Диплом»

Не менш важливою і зручною є можливість формування інформаційної панелі зі статисткою, яка активується тоді, коли в квесті з'явиться перший

реальний учасник. На цьому дашборді можна побачити багато різної інформації (кількість учасників, правильність відповідей, наявність помилок, середній час проходження квесту, часові рекорди, оцінки, відгуки тощо), які свідчать про рівень засвоєного матеріалу учнями (рис. 2.10).

Статистика

Дашборд активується, коли в квесті з'явиться перший реальний учасник.

Історія

Експортувати в xlsx

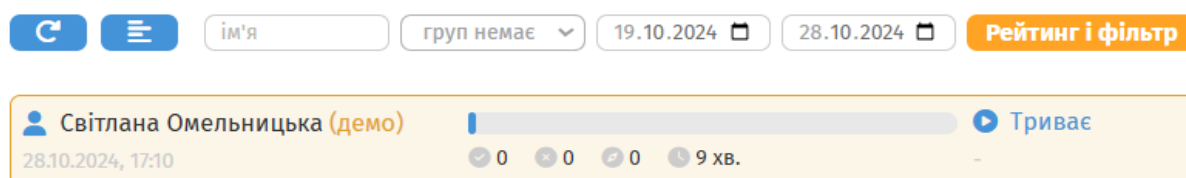

Рис. 2.10. Узагальнення результатів географічного квесту в рубриках «Статистика» та «Історія»

Цікаво і дуже зручно, що після кожного запитання квесту онлайн-ресурс автоматично генерує повідомлення для учасників, які мають мотиваційний, підбадьорюючий характер, наприклад: «Оце так результат! Відповідь правильна і цей рівень успішно пройдено!», що у свою чергу також дуже економить час вчителя, оскільки не треба їх самостійно придумувати.

У додатку А подано географічний квест, розроблений нами для учнів 9 класу.

Висновки до розділу 2

Другий розділ кваліфікаційної роботи присвячено вивченню петриківського розпису як об'єкту НКС ЮНЕСКО на уроках географії.

Нами було теоретично узагальнено методичні особливості вивчення народних промислів України, зокрема, «петриківки» на уроках географії. За основу взято запропонований ЮНЕСКО покроковий підхід залучення живої спадщини до шкільної освіти (крок 1: зрозумійте свій контекст; крок 2: виберіть елемент живої спадщини; крок 3: дізнайтеся більше про свій елемент; крок 4: складіть план уроку і навчайте за допомогою НКС; крок 5: задокументуйте і поділіться педагогічним досвідом; крок 6: оцініть результати).

Проаналізувавши педагогічний досвід з вивчення народних ремесел України на уроках географії, було розроблено географічний квест «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» для учнів 9 класу.

Квест у нашому дослідженні розглядаємо як метод активізації пізнавальної діяльності учнів, який за змістом є інтелектуальним змаганням, під час якого учні (індивідуально, або командою) послідовно виконують низку завдань географічного змісту.

Географічний квест розроблено на онлайн-платформі «Мій квест», яка є зручним конструктором для створення та проведення квестів і квізів у різному середовищі (на вулиці, в класі, онлайн тощо).

За своєю структурою пропонується географічний квест відповідає плану-характеристиці об'єкта / елемента нематеріальної культурної спадщини; містить стартову й фінішну сторінки, а також 10 сторінок з різноманітними запитаннями, які розкривають зміст історії розвитку петриківського розпису, технології його виготовлення, особливостей використання різних фарб, внесення «петриківки» до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

ВИСНОВКИ

Актуальність вивчення петриківського розпису у шкільній практиці не викликає сумнівів. Як зазначає ЮНЕСКО, освіта і жива спадщина взаємопосилюються. «З одного боку, жива спадщина може підвищити значення освіти й сприяти розумінню культурного розмаїття, наголошуючи на ролі культури в сталому розвитку, як це зазначено в Цілі 4. З іншого боку – освіта може сприяти охороні живої спадщини, підвищуючи розуміння важливості охорони нашої спільної спадщини» [26; 37]. Інтеграція живої спадщини в освіту, зокрема, шкільну географічну, нині є актуальною.

Петриківський декоративний розпис як явище українського орнаментального народного мистецтва і яскравий приклад народного промислу заслуговує на вивчення ще й тому, що є «унікальним реліктом глибокої історичної народної художньої традиції, що делегує в сучасний світ мистецтво Придніпров'я» [46]. Окрім того, вивчення «петриківки» дозволяє реалізувати красзнавчий принцип навчання, який є одним із базових для вивчення географії України.

Під час виконання кваліфікаційної роботи дослідницький пошук полягав у характеристиці петриківського розпису як об'єкту нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО та теоретичному узагальненні методичних особливостей його вивчення на уроках географії.

Упродовж виконання магістерського дослідження розв'язано низку завдань.

1. Здійснено ретроспективний аналіз розвитку петриківського розпису. З'ясовано, що петриківський розпис еволюціонував від хатнього стінопису (у середині XIX століття) через виокремлення в одноосібну форму «мальовки» (у XX столітті) до заснування Школи декоративного малювання (у 1936 році) й розвитку художнього промислу, а також до оновлення традицій та нової репрезентації цього виду творчості.

2. Схарактеризовано петриківський декоративний розпис як об'єкт нематеріальної культурної спадщини людства.

На основі аналізу різноманітних джерел окреслено план-характеристику елемента живої спадщини (повна назва об'єкта / елемента НКС; інші назви елемента (за наявності); географічне розташування об'єкта НКС та ареал поширення; ідентифікація та визначення елемента НКС; опис об'єкта/ елемента НКС; історія розвитку об'єкта НКС; легенди, пов'язані з об'єктом НКС; сучасний стан об'єкта НКС; рік включення до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО; рішення Міжурядового комітету).

Встановлено, що петриківський декоративний розпис передається від покоління до покоління через неформальну та формальну освіту, що забезпечує тим, хто його практикує, відчуття ідентичності та приналежності. Внесення петриківського декоративного розпису ЮНЕСКО у 2013 році до Репрезентативного списку НКС людства може сприяти більшій видимості живої спадщини шляхом заохочення діалогу між практиками традиційних ремесел на національному та міжнародному рівнях.

3. Теоретично узагальнено методичні особливості вивчення народних промислів України, зокрема, «петриківки» на уроках географії, які ґрунтуються на рекомендаціях ЮНЕСКО, розроблених у 2023 році у межах реалізації в Україні проєкту «Посилення життєстійкості дітей і молоді в Україні через навчання та викладання за допомогою живої спадщини».

4. Розроблено географічний квест «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей» для учнів 9 класу на онлайн-платформі «Мій квест». Використання розробленого квесту на уроці географії під час вивчення народних промислів має на меті ознайомлення зі списками ЮНЕСКО та елементами НКС, представленими там; підвищення розуміння поняття «жива спадщина» на прикладі петриківського розпису; формування вмінь та навичок, як один із найважливіших аспектів охорони об'єктів / елементів НКС.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Асоціація культурно-мистецьких центрів «Віа Регія Україна». Матеріальна та нематеріальна культурна спадщина. URL: <https://via-regia.org.ua/materialna-ta-nematerialna-kulturna-spadshhyna/> (дата звернення: 18.07.2024).
2. Берченко Є. В. Настінне малювання (Дніпропетровщина). Харків-Київ: Державне видавництво України, 1930. 44 с.
3. Біловицька Н. Петриківський розпис – у списку ЮНЕСКО : віднині унікальне українське малярство має статус нематеріальної культурної спадщини людства. *Урядовий кур'єр*. 2013. 12 грудня. С. 1–6.
4. Веретенник Г. Петриківський розпис: дар України людству. URL: <https://uain.press/articles/petrikivskij-rozpis-dar-ukrayini-lyudstvu-390624> (дата звернення: 18.07.2024).
5. Гарькава Т. Петриківський декоративний розпис. Підручник. Дніпро: Ліра, 2017. 220 с.
6. Гарькава Т. А. Історичні витоки петриківського декоративного розпису. *Грані*. 2017. Т. 20. № 4. С. 53–57.
7. Географія. 9 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.Geography-6-9.pdf> (дата звернення: 15.07.2024).
8. Глухенька Н. Сучасний петриківський стінопис. *Народна творчість та етнографія*. 1963. № 4. С. 79–81.
9. Горбик О., Саркісян М. Характерні особливості застосування петриківського розпису в сучасних інтер'єрах житлових і громадських будинків і споруд. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. 2015. Вип. 39. С. 150–155.
10. Гурова І. В. Геокультурологія: географічний простір у культурі. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/znanosv/2014/txt/Gurova.pdf> (дата звернення: 20.06.2024).

11. Іванченко Н. П. «Легка промисловість. Художні промисли» URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-legka-promislovist-hudozhni-promisli-32608.html> (дата звернення: 20.06.2024).
12. Історія петриківського розпису. URL: <https://tinyurl.com/46u72ad8> (дата звернення: 20.06.2024).
13. Історія світової культури: навч. посіб. / керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. Київ, 2010. 400 с.
14. Капіруліна С. Л. Кредитно-модульний курс географії культури. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 316 с.
15. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. Київ: Либідь, 2005. 280 с.
16. Квітка-душа»: український дизайнер запропонувала дизайн для «Євробачення-2017» (фото) / URL: <http://zakkor.net/ostann-novini/20845-kvtkadusha-ukrayinskiy-dizayner-zaproponovala-dizayn-dlyayevrobachennya-2017-foto.html> (дата звернення: 15.07.2024).
17. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис. Київ: Знання-Прес, 2006. 228 с.
18. Коваленко Н. О. Урок-квест з географії. Народні промисли України. URL: <https://vseosvita.ua/library/urok-kvest-geografia-narodni-promisli-ukraini-212077.html> (дата звернення: 15.07.2024).
19. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_d69 (дата звернення: 20.07.2024).
20. Конкурс «Жива петриківка». URL: <http://petrikovka.dnepredu.com/uk/site/konkurs-zhiva-petrivika.html> (дата звернення: 20.07.2024).
21. Лампека М. Петриківська орнаментика на київській порцеляні. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2013. Вип. 5. С. 272–279.
22. Легенда петриківського розпису. URL: <https://petrykivka.tumblr.com/info> (дата звернення: 20.07.2024).

23. Лисенко Л. Конференція з питань розвитку петриківського розпису. *Народна творчість та етнографія*. 1980. №5. С. 103–105.
24. Мій квест. URL: <https://quests.in.ua/> (дата звернення: 20.07.2024).
25. МКСК. Нематеріальна культурна спадщина. Порядок ведення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України. URL: <https://mcsc.gov.ua/kulturna-spadshchyna/poriadok-vedennia-natsionalnoho-pereliku-elementiv-nematerialnoi-kulturnoi-spadshchyny-ukrainy/> (дата звернення: 01.09.2024).
26. Навчатися та вчитися за допомогою живої спадщини в Україні». Навчальний посібник ЮНЕСКО, розроблений у межах проєкту «Посилення життєстійкості дітей і молоді в Україні через навчання та викладання за допомогою живої спадщини». URL: <https://ich.unesco.org/doc/src/62320-UK.pdf> (дата звернення: 15.08.2024).
27. Петриківка. Авторський блог Ігора Лісного про петриківський розпис. URL: <https://petrykivka.dp.ua/cnm-petrykivka/> (дата звернення: 15.08.2024).
28. Петриківка: Альбом репродукцій. Дніпропетровськ: Дніпрокнига, 2011. 232 с.
29. Петриківський декоративний розпис. Каталог приватної колекції Наталії Тігіпко / упорядник Людмила; фотограф Віктор Маханьков. Київ, АДЕФ-Україна, 2012. 283 с.
30. Петриківський розпис: Книга-альбом / упорядник О. І. Шестакова. Київ: Мистецтво, 2015 (2016). 240 с.
31. Смирнова Т. А. Петриківка як елемент брендування регіону. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2013. Вип. 2. С. 32–35.
32. У Києві з'явився унікальний храм, оздоблений «петриківським розписом». URL: https://www.religion.in.ua/news/ukrainian_news/11026-ukiyevi-zyavivsyauikalnij-xram-ozdoblenij-petrykivskim-rozpisom-foto.html (дата звернення: 15.08.2024).

33. Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/> (дата звернення: 15.08.2024).

34. Український центр культурних досліджень. Національний перелік елементів нематеріальної культурної спадщини України. URL: <https://uccs.org.ua/natsionalnyj-reiestr-obiektiv/> (дата звернення: 01.09.2024).

35. Харченко О. В. Горшкова-Кандаурова Н. О. Мистецтво петриківського розпису: навч.-метод. посібн. Тернопіль : Мандрівець, 2013. 72 с.

36. Центр народного мистецтва «Петриківка». URL: <https://www.facebook.com/folkartcenter/> (дата звернення: 01.09.2024).

37. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf> (дата звернення: 06.06.2024).

38. Чирич Л. Майстер петриківського народного розпису Андрій Пікуш. *Історія і культура Придніпров'я. Невідомі та маловідомі сторінки*. 2013. Вип. 10. С. 63–69.

39. Чуднівцев А. С. Петриківський розпис як феномен української художньої культури : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 / Інститут проблем сучасного мистецтва. Київ, 2019. 280 с.

40. Яковлева В. А., Вовченко О. О. Технологія петриківського розпису: сучасні тенденції: навч.-метод. посібн. Кривий Ріг: КДПУ, 2019. 70 с.

41. UNESCO. Decision of the Intergovernmental Committee: 8.COM 8.29. URL: <https://ich.unesco.org/en/decisions/8.COM/8.29> (дата звернення: 10.09.2024).

42. UNESCO. Nomination file № 00893. Consent of communities: English/Ukrainian. URL: <https://ich.unesco.org/doc/src/19522.pdf> (дата звернення: 10.09.2024).

43. UNESCO. Nomination file № 00893. ICH inventory – snapshot of related webpage_last visit 20130217: Ukrainian. URL: <https://ich.unesco.org/doc/src/19126-UK.pdf> (дата звернення: 10.09.2024).

44. UNESCO. Nomination file № 00893. ICH inventory: English. URL: <https://ich.unesco.org/doc/src/18937-EN.pdf> (дата звернення: 10.09.2024).

UNESCO. Nomination file № 00893. Nomination form:

45. UNESCO. Petrykivka decorative painting as a phenomenon of the Ukrainian ornamental folk art. URL: <https://ich.unesco.org/en/RL/petrykivka-decortive-painting-as-a-phenomenon-of-the-ukrainian-ornamental-folk-art-00893> (дата звернення: 10.09.2024).

46. UNESCO. Petrykivka decorative painting as a phenomenon of the Ukrainian ornamental folk art – vo (Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity – 2013). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PsvcffwMpWg> (дата звернення: 10.09.2024).

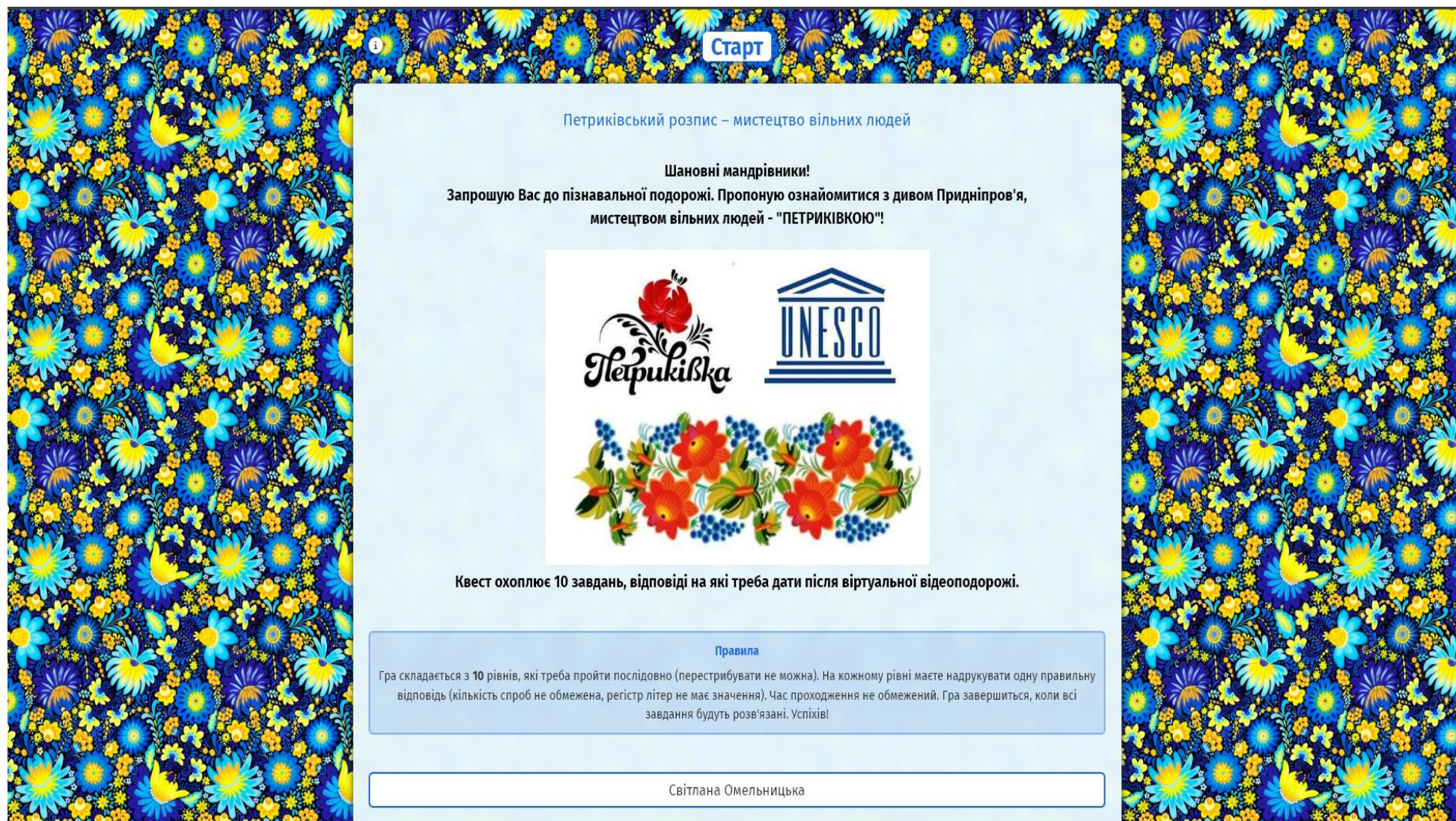

Рис. А.1. Стартова сторінка географічного квесту «Петриківський розпис – мистецтво вільних людей»

Рівень 1/10

Пориньте у світ петриківського розпису.
Перегляньте, будь ласка, коротке відео з сайту ЮНЕСКО і дайте відповідь на низку запитань під час проходження квесту.

1. Скільки років налічує формування петриківського розпису як самобутнього декоративного мистецтва?

Petrykivka decorative painting as a phe...
Перегляну... Поділитися

Дивитися на YouTube

Напишіть відповідь

Відповісти

Оце так результат! Відповідь правильна і цей рівень успішно пройдено. Цікаво, чи вдасться пройти наступний...

Далі

Рис. А.2. Сторінка 1 рівня географічного квесту (сторінка передбачає виконання завдань після перегляду відео про об'єкт НКС, поданої на сайті ЮНЕСКО)

Рівень 2/10

Відомо, що остаточне формування "петриківки" як самобутнього декоративного мистецтва відбулося ще за часів запорізьких козаків, які заселяли територію Придніпров'я і заснували поселення.

2. З іменем якого кошового отамана, пов'язані події тих часів?

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Супер-пупер! Як добре, що у вас усе вийшло. Нехай так буде й надалі!

Далі

Рис. А.3. Сторінка 2 рівня географічного квесту

Рівень 3/10

3. Чим, на думку науковців, обумовлена унікальність петриківського розпису, яскравість його кольорів?

Напишіть відповідь

Відповісти

3

Ого, ми думали буде складніше. Але все вдалося! Переходимо до наступного завдання.

Далі

Рис. А.4. Сторінка 3 рівня географічного квесту

Рівень 4/10

4. З чого починався петриківський розпис?

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Клас! Як це вдалося? Цей рівень успішно пройдено. Тепер подивимось, що буде далі...

Далі

Рис. А.5. Сторінка 4 рівня географічного квесту

Рівень 5/10

Загальновідомо, що під час петриківського розпису використовували фарби рослинного походження. Пензлики, які використовують петриківські майстри, також не менш унікальні.

5. Назвіть тварину, якій варто подякувати за щіточки?

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Прекрасно! Це завдання вдалося розв'язати. Цікаво, чи вдасться розв'язати наступне?

Далі

Рис. А. 6. Сторінка 5 рівня географічного квесту

Рівень 6/10

Якщо уважно розглянути петриківський розпис, то можна помітити, що в ньому немає нашарувань і переплетень. Жодна квітка чи листочок не затуляють один одного - вони розташовані поряд. Барвистий петриківський розпис не знає змішування кольорів, і це надає малюнкам делікатності й вишуканості.

6. Навчання розпису починається з найпростішого елемента, який, водночас, є і найпоширенішим. Згадалися, який це елемент?

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Чудова робота! Ну що, продовжимо? На наступному рівні буде ще цікавіше!

Далі

Рис. А. 7. Сторінка 6 рівня географічного квесту

Рівень 7/10

3

Характерною особливістю петриківського розпису є переважання рослинних мотивів і візерунків, а також створення фантастичних форм квітів. Окрім того, часто в "петриківці" використовується образ птаха, міфічної істоти, яка приносить щастя.

7. Здогадалися, що це за птах?

Напишіть відповідь

Відповісти

4

✓

Вау! Це завдання розв'язано. Подивимось, чи вдасться розв'язати наступне!

Далі

Рис. А. 8. Сторінка 7 рівня географічного квесту

Рівень 8/10

На думку А. Пікуша, голови правління ЦНТ Петриківка, у XXI столітті, Петриківка - це унікальний релікт глибокої історичної народної художньої традиції, що делегує в сучасний світ мистецтво Придніпров'я.

8. Завдяки якій продукції, слава про петриківський розпис шириться світом?

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Хоч було й не дуже легко, але головне - результат! Вітаємо з пройденим рівнем. Продовжуймо!

Далі

Рис. А. 9. Сторінка 8 рівня географічного квесту

Рівень 9 / 10

Петриківський розпис - не лише народне мистецтво, що зберігає звичаї оздоблення українського житла, але й сучасний живопис, який розвивається та набуває нових рис.

05 грудня 2013 року петриківський розпис внесено до Репрезентативного списку нематеріальної культури спадщини людства.

9. Назвіть міжнародну організацію, до списку якої потрапив розпис.

Напишіть відповідь

Відповісти

✓

Хоч було й не дуже легко, але головне - результат! Вітаємо з пройденим рівнем. Продовжуймо!

Далі

Рис. А. 10. Сторінка 9 рівня географічного квесту

Рівень 10/10

Перевіримо, чи були Ви уважними?

10. У якому році петриківський розпис внесено до списку Всесвітньої нематеріальної спадщини ЮНЕСКО?

Напишіть відповідь

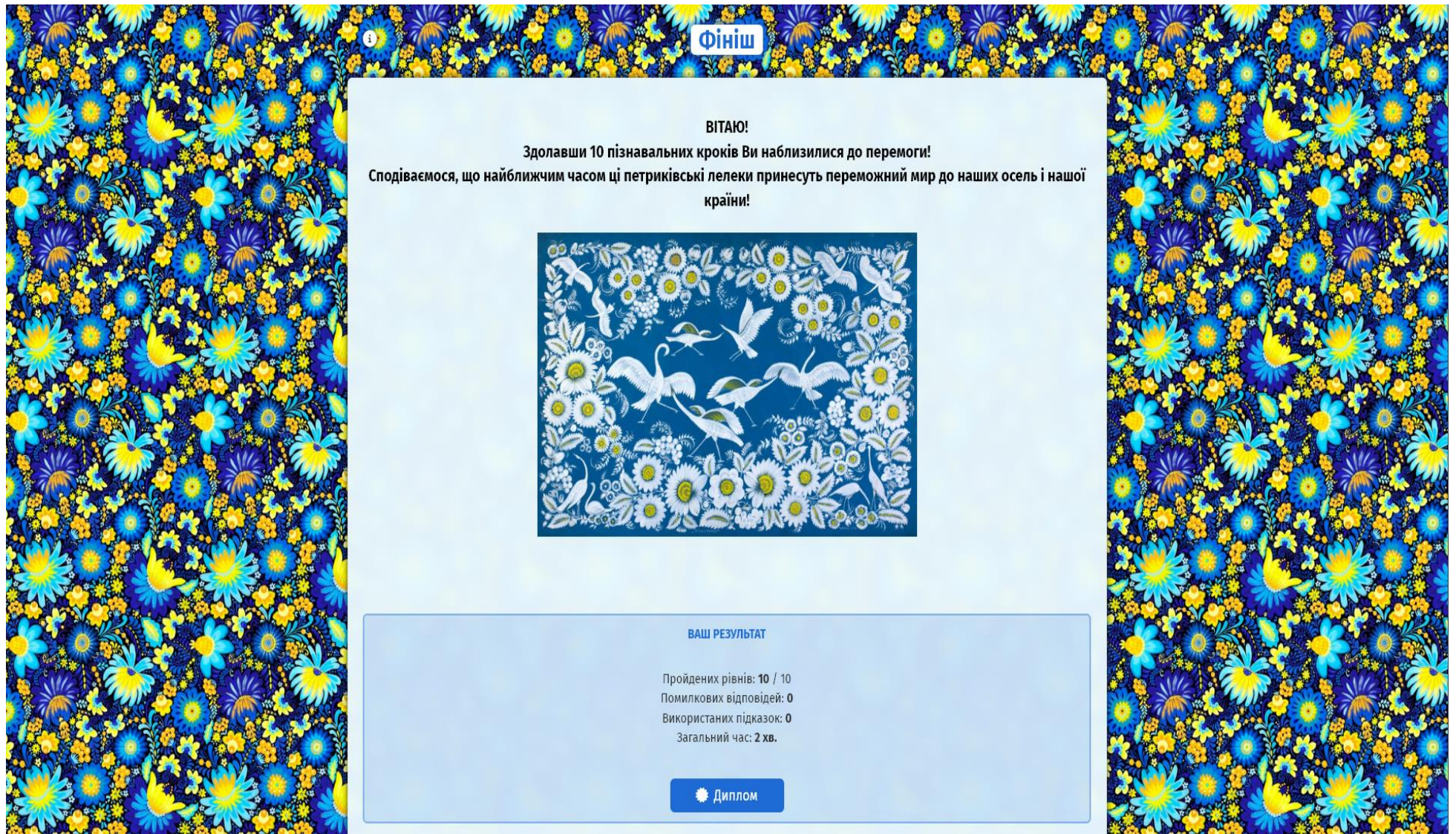
Відповісти

✓

Клас! Останнє завдання успішно розв'язано, тепер підб'ємо підсумки всього квесту.

Далі

Рис. А. 11. Сторінка 10 рівня географічного квесту

Фініш

ВІТАЮ!

Здолавши 10 пізнавальних кроків Ви наблизилися до перемоги!
Сподіваємося, що найближчим часом ці петриківські лелеки принесуть переможний мир до наших осель і нашої країни!

ВАШ РЕЗУЛЬТАТ

Пройдених рівнів: 10 / 10
Помилкових відповідей: 0
Використаних підказок: 0
Загальний час: 2 хв.

Диплом

Рис. А. 12. Фінішна сторінка географічного квесту (у разі успішного завершення квесту)

Фініш

3

Шкода, але доведеться ще раз переглянути відео про петриківський розпис і спробувати пройти повторно квест!
Успіхів Вам на цьому шляху!

ВАШ РЕЗУЛЬТАТ

Пройдених рівнів: 1 / 10
Помилкових відповідей: 0
Використаних підказок: 0
Загальний час: 5 хв.

ОЦІНІТЬ КВЕСТ

Наскільки було цікаво?

♥♥♥♥♥

Рис. А. 13. Фінішна сторінка географічного квесту (у разі завершення квесту з помилками)

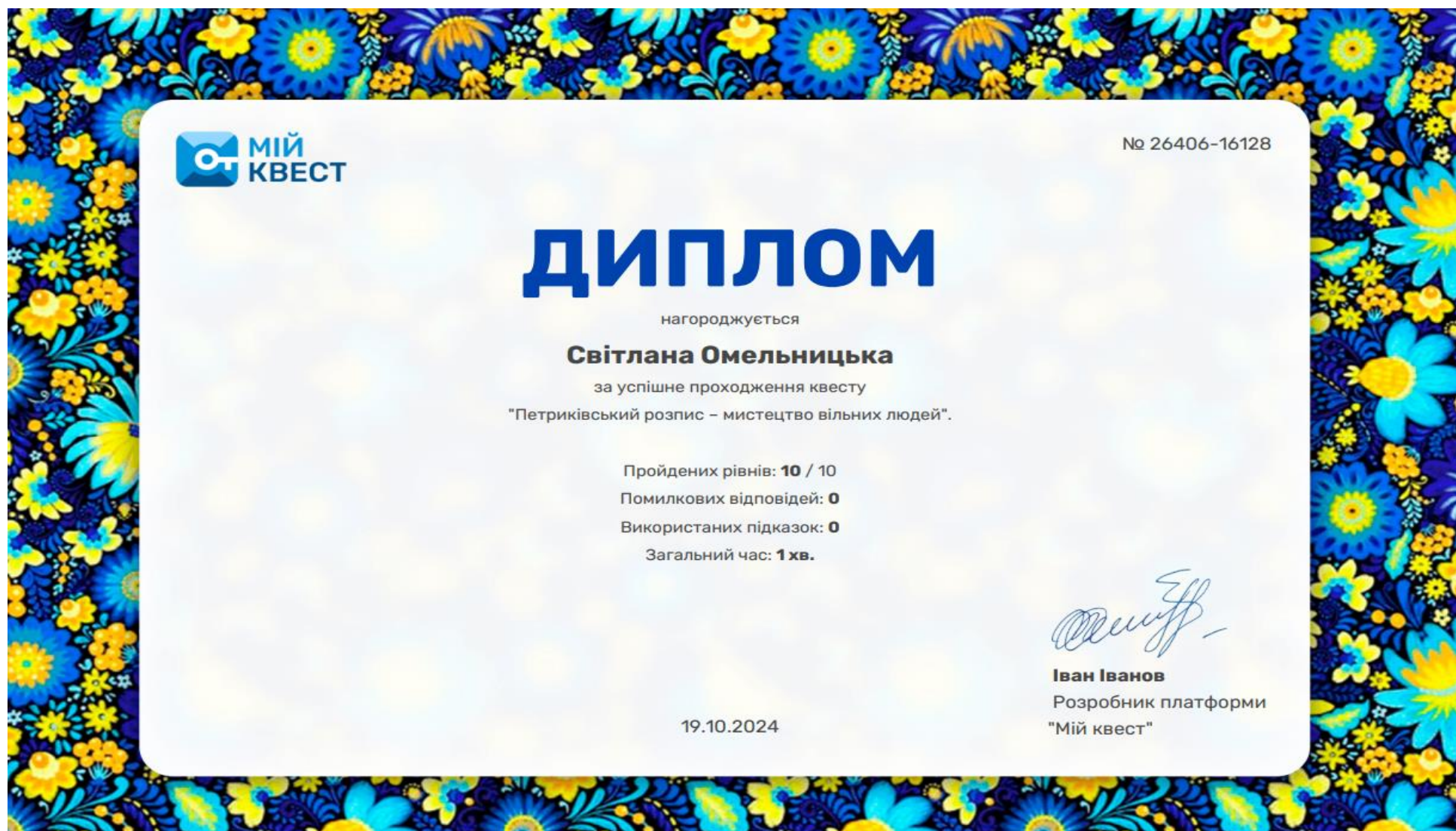
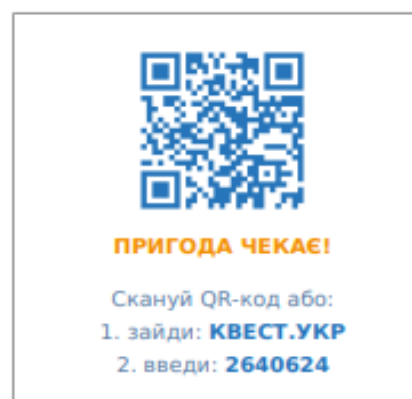
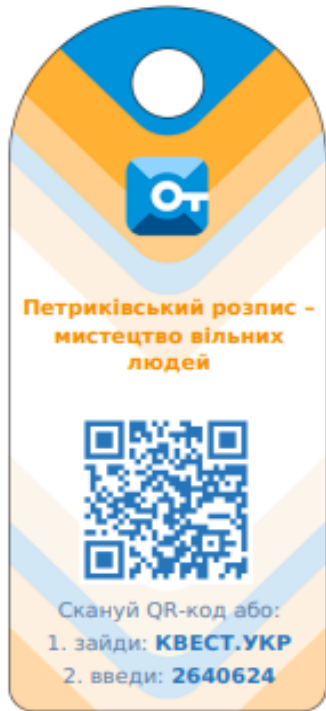

Рис. А. 14. Зразок диплома, який видається учаснику географічного квесту в разі його успішного завершення

Зразок бірок, наліпок та листівок,
необхідних для географічного квесту

Зразок візитівок,
необхідних для географічного квесту

 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>

**Зразок квитків,
необхідних для географічного квесту**

 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 3552 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 3552</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 1882 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 1882</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 6512 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 6512</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 2997 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 2997</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 1572 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 1572</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>
 <p>МІЙ КВЕСТ</p> <p>Петриківський розпис - мистецтво вільних людей</p>		<p>КВИТОК № 4708 Дата: 27.10.2024</p> <p>Скануй QR-код або: 1. зайти: КВЕСТ.УКР 2. введи: 2640624</p>	<p>№ 4708</p> <p>КОНТРОЛЬ</p>